

Program Rozwoju
Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030

PROO

MONITORING PROGRAMU.

Raport za lata 2018-2019

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Opracowanie:
Biuro Programów Tematycznych
Narodowego Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Realizacja zadań merytorycznych.....	4
2.1. Konkursy Edycja 2018	4
2.2. Konkursy Edycja 2019	4
2.3. Wizyty monitorujące w ramach Konkursów PROO Edycja 2019	5
2.4. Ankieta monitorująca	6
2.5. Sprawozdania roczne z realizacji Programu	6
3. Sprawozdanie finansowe	6
3.1. Środki finansowe na poziomie Programu.....	6
3. Środki finansowe na Pomoc techniczną	8
4. Rezultaty Programu	8
4.1. Podsumowanie wskaźników realizacji Programu	9
4.2. Podsumowanie wskaźników realizacji celów Programu	9
5. Podsumowanie monitoringu 2018-2019.....	11
Spis tabel	13

1. Wstęp

„Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO” został przyjęty uchwałą nr 104/2018 Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2018 roku.

Institucją Zarządzającą Programem (zwaną dalej: IZ) jest Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (zwany dalej: NIW-CRSO).

Głównym celem Programu jest wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie udziału tych organizacji w życiu publicznym i budowaniu demokracji. Wzmocnienie instytucjonalne będzie prowadzić do wszechstronnego rozwoju sektora obywatelskiego, w tym do podniesienia jakości działania organizacji, ich efektywnego zaangażowania w życie publiczne, zwiększenia funkcji kontrolnych oraz eksperckich.

Istotnym założeniem Programu jest wsparcie budowy silnego, sprawnego sektora obywatelskiego, który zachowując swoją różnorodność i niezależność będzie równocześnie realnym, równoprawnym partnerem w życiu publicznym i społecznym dla znacznie silniejszych instytucji władzy politycznej, ekonomicznej, medialnej czy samorządowej.

Program wskazuje również na cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1.: Wzrost zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne.

Cel szczegółowy 2.: Wzmocnienie organizacji obywatelskich w wymiarze strategicznym.

Cel szczegółowy 3.: Poprawa stabilności finansowej organizacji obywatelskich.

Program przewiduje realizację wsparcia organizacji pozarządowych w ramach 6 Priorytetów:

1. Priorytet 1. Zrównoważony rozwój organizacyjny, w tym:
  - a. Priorytet 1a. Wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego
  - b. Priorytet 1b. Dotacje na wkład własny
2. Priorytet 2. Kapitały żelazne, w tym:
  - a. Priorytet 2a. Dotacje operacyjne na wsparcie budowania początkowych kapitałów żelaznych
  - b. Priorytet 2b. Dofinansowanie początkowych kapitałów żelaznych
  - c. Priorytet 2c. Dofinansowanie rozbudowy kapitałów żelaznych
3. Priorytet 3. Rozwój instytucjonalny lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich
4. Priorytet 4. Rozwój instytucjonalny think tanków obywatelskich
5. Priorytet 5. Wsparcie doraźne
6. Priorytet 6. Pomoc techniczna

Zadania opisane w PROO finansowane są ze środków Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, utworzonego na podstawie art. 88a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Harmonogram monitoringu określa Plan monitoringu Programu.

Raport został przygotowany na podstawie raportów rocznych z realizacji PROO za rok 2018 i 2019 r., ankiety monitorującej dla beneficjentów konkursu PROO5 Edycja 2019 oraz wizyt monitorujących u beneficjentów. Ze względu na zakończenie realizacji zadań tylko w jednym konkursie w 2019 r. raport w tym zakresie będzie opierał się więc na małym obszarze danych. Mimo, że dane dotyczą tylko jednego konkursu, stanowią już pierwszy krok pozwalający zaobserwować postęp prac i pierwsze oceny realizacji celów Programu.

Wyniki monitoringu służyć będą bieżącej ocenie postępów realizacji Programu. Celem monitorowania jest dostarczanie niezbędnych informacji do podejmowania decyzji, które pozwolą na efektywną realizację Programu. Monitorowaniu podlegają wskaźniki określone w Programie.

Monitorowanie Programu w latach 2018-2019 prowadzone było na podstawie danych przekazywanych przez beneficjentów konkursu PROO 5 Edycja 2019 oraz informacji gromadzonych przez IZ (sprawozdania roczne z realizacji Programu).

Kolejnym elementem podlegającym monitorowaniu jest wielkość wydatkowania środków finansowych na poziomie:

1. dotacji,
2. konkursu grantowego, osobno w ramach Priorytetów,
3. Programu.

Wszystkie te elementy monitoringu składają się na raport za lata 2018-2019.

2. Realizacja zadań merytorycznych

2.1. Konkursy Edycja 2018

W II połowie 2018 r. trwały prace nad projektem rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Rozporządzenie zostały podpisane 8 listopada 2018 r. i ogłoszone w Dzienniku Ustaw pod pozycją 2149. Dlatego też w 2018 r. nie ogłoszono żadnych konkursów.

2.2. Konkursy Edycja 2019

W ramach konkursów:

- Priorytet 1a. Wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego - umowy podpisało 151 organizacji, a wydatki na ten cel wyniosły 26 160 719,52 zł,
- Priorytet 1b. Dotacje na wkład własny – umowy podpisało 8 organizacji i wydatkowano na ten cel 129 964,73 zł,
- Priorytet 3. Rozwój instytucjonalny lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich – umowy podpisało 30 organizacji, a wydatkowano na ten cel kwotę 3 375 166,95 zł.
- Priorytet 4. Rozwój instytucjonalny think tanków obywatelskich – umowy zawarły 24 organizacje, wydatkowano na ten cel kwotę 3 158 321,94.
- Priorytet 5. Wsparcie doraźne – dofinansowanie uzyskało 116 organizacji, wydatkowano na ten cel 949 889,71 złotych.

W związku z faktem, iż proces wsparcia budowania początkowych kapitałów żelaznych wymaga wysokiego poziomu świadomości Wnioskodawców o podejmowanej w ramach konkursu tematyce, w roku 2019 rozpoczęto działania o charakterze organizacyjnym i edukacyjnym związane z przygotowaniem i wdrożeniem konkursu. Do działań o charakterze organizacyjnym należało przygotowanie projektu Regulaminu konkursu oraz poddanie go szerokim konsultacjom społecznym, tak by potencjalni Wnioskodawcy mieli możliwość zapoznania się z jego treścią przed ogłoszeniem naboru wniosków. Również podczas konferencji pt. „Społeczeństwo obywatelskie: przestrzeń troski o dobro wspólne” jednym z kluczowych obszarów była tematyka budowania stabilności finansowej organizacji pozarządowych. W trakcie wydarzenia odbyły się panele m.in.: „Ekonomizacja non-profit: oksymoron czy droga do stabilności sektora?” oraz „Jeśli nie grant, to co: fundraising jako szczepionka ma grantozę?”. Z tego względu w 2019 r. nie udało się przeprowadzić konkursu w Priorytecie 2a Dotacje operacyjne na wsparcie budowy początkowych kapitałów żelaznych, a w związku z tym nie wydatkowano środków zabezpieczonych na dotacje w tym konkursie.

Pierwsze sprawozdania cząstkowe z realizacji zadań w 2019 r. w Konkursach PROO1a, 1b, 3 i 4 zostały złożone w styczniu 2020 r.

Sprawozdania końcowe w konkursie PROO5 składane były w terminach wskazanych w umowach dotacyjnych.

2.3. Wizyty monitorujące w ramach Konkursów PROO Edycja 2019

W ramach Konkursów PROO Edycja 2019 przeprowadzono 1 wizytę monitorującą u beneficjenta PROO5, w wyniku której stwierdzono, że realizacja umowy przebiegała zgodnie z harmonogramem i nie była zagrożona. Zawieranie umów w konkursach PROO1a, 1b, 3 i 4 w III i IV kwartale 2019 r. nie pozwoliło na przeprowadzenie wizyt monitorujących u beneficjentów tych konkursów.

2.4. Ankieta monitorująca

Po zakończeniu działań przewidzianych przyznaną dotacją, każdy beneficjent jest zobowiązany do wypełnienia ankiety monitorującej i przekazania jej do IZ. W związku z zakończeniem realizacji zadań w 1 konkursie – PROO5 Edycja 2019, tylko beneficjenci tego konkursu wypełnili ankietę monitorującą. Ankietę wypełniło 110 beneficjentów, 95 skorzystało ze ścieżki „Pomoc doraźna”, a 15 ze ścieżki „Życie publiczne”. Wyniki ankiety zostały przedstawione w rozdziale dotyczącym wskaźników realizacji Programu i celów Programu.

2.5. Sprawozdania roczne z realizacji Programu

NIW-CRSO przygotowało sprawozdanie roczne z realizacji Programu w 2018 r. Sprawozdanie to stało się również częścią sprawozdania rocznego z działalności Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego przygotowanego na podstawie art. 8 ust. 7 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz sprawozdania Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego z realizacji Programu, zgodnie z § 3 uchwały nr 104/2018 Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2018 roku w sprawie przyjęcia Programu.

Sprawozdanie z realizacji Programu w 2019 r. zostało przygotowane przez NIW-CRSO. Podobnie, jak rok wcześniej, stało się częścią sprawozdania rocznego IZ z działalności. Sprawozdanie zostanie również przekazane do KPRM jako wkład do sprawozdania rocznego Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego.

3. Sprawozdanie finansowe

Finansowanie zadań PROO ze środków Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego odbywa się na podstawie umowy między Przewodniczącym Komitetu ds. Pożytku Publicznego a NIW-CRSO z dnia 30 stycznia 2019 r. na przekazywanie środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

3.1. Środki finansowe na poziomie Programu

Na realizację zadań opisanych w PROO na rok 2018 przewidziano kwotę w wysokości 45 mln zł. Monitoring wydatkowania środków ogranicza się do roku 2019 ze względu na to, że przekazanie Instytucji Zarządzającej środków finansowych nastąpiło w 2019 roku.

Środki finansowe na poziomie Konkursów, Edycja 2019

Na realizację zadań opisanych w PROO przewidziano na 2019 r. kwotę w wysokości 43,49 mln zł. Na dotację dla beneficjentów w ramach konkursów Edycja 2019 r. zaplanowano 41,7 mln zł. Środki zostały wydatkowane w ramach poszczególnych konkursów w Priorytetach.

Tabela 1 Środki finansowe na realizację Programu w 2019 r.

Priorytet Programu	Środki na realizację Programu w 2019 r. w zł	Wydatkowanie środków na realizację Programu w 2019 r. w zł	Wykorzystanie środków na realizację Programu w 2019 r.
Priorytet 1a Wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego	26 965 288,00 zł	26 160 719,52 zł	97%
Priorytet 1b Dotacje na wkład własny	1 739 696,00 zł	180 964,73 zł	10,4%
Priorytet 2a Dotacje operacyjne na wsparcie budowy początkowych kapitałów żelaznych	4 349 240,00 zł	- zł	0%
Priorytet 2b Dofinansowanie początkowych kapitałów żelaznych	0	-	-
Priorytet 2c Dofinansowanie rozbudowy kapitałów żelaznych	0	-	-
Priorytet 3 Rozwój instytucjonalny lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich	3 479 392,00 zł	3 375 166,95 zł	97%
Priorytet 4 Rozwój instytucjonalny think tanków obywatelskich	3 479 392,00 zł	3 158 321,94 zł	91%
Priorytet 5 Wsparcie doraźne	1 739 696,00 zł	949 889,71 zł	55%
Priorytet 6 Pomoc techniczna	1 739 696,00 zł	1 351 801,23 zł	78%
Razem	43 492 400,00 zł	35 176 864,08 zł	81%

Wydatkowanie środków we wszystkich konkursach w 2019 r. odbyło się na poziomie 81 %. Podkreślić należy wysoki stopień wykorzystania środków prawie w każdym z konkursów, a w konkursie PROO1a, 3 i 4 – środki zostały wykorzystane przez beneficjentów w prawie maksymalnej kwocie. Wynika to z dużych potrzeb finansowych organizacji i popularności tych konkursów.

Realizacja działań w Priorytecie 2a Dotacje operacyjne na wsparcie budowy początkowych kapitałów żelaznych została rozłożona na dwa lata, dlatego też nie wydatkowano środków zabezpieczonych na dotacje w tym konkursie. W 2019 roku rozpoczęto działania o charakterze organizacyjnym i edukacyjnym związane z przygotowaniem i wdrożeniem konkursu, w tym przygotowanie projektu Regulaminu konkursu oraz poddanie go szerokim konsultacjom społecznym oraz przeprowadzenie regionalnej kampanii informacyjnej.

Z kolei w Priorytecie 1b Dotacje na wkład własny wydatkowane środki stanowiły 7% planowanego budżetu, co wynikało z mniejszego zainteresowania konkursem przez potencjalnych wnioskodawców.

3. Środki finansowe na Pomoc techniczną

Na pomoc techniczną Programu na rok 2019 r. wydatkowano kwotę 1 351 801,23, co stanowi 78% zaplanowanej na ten cel kwoty w wysokości 1 739 696,00 zł,

Sfinansowano część kosztów wynikających z organizacji w dniu 29 listopada 2019 roku z inicjatywy NIW-CRSO konferencji pt. „Społeczeństwo obywatelskie: przestrzeń troski o dobro wspólne”. Jeden z paneli dyskusyjnych dotyczył mediów obywatelskich.

Zapewniono obsługę dwóch posiedzeń KSM PROO.

Zorganizowano szkolenia dla wnioskodawców oraz ekspertów oceniających wnioski w konkursach PROO. Środki z pomocy technicznej zostały również przeznaczone na wypłaty dla ekspertów oceniających merytorycznie wnioski złożone w konkursach PROO. Poniesiono koszty związane z 4 posiedzeniami paneli ekspertów w konkursach PROO Edycja 2019.

Ze środków pomocy technicznej sfinansowano również wydatki związane z zakupem sprzętu komputerowego (monitora i laptopa) na potrzeby Biura obsługującego program oraz koszty obsługi i rozbudowy Systemu Obsługi Dotacji.

W ramach pomocy technicznej finansowano także koszty wyjazdów pracowników Biura obsługującego PROO, w tym na wizytę monitorującą oraz na spotkania informacyjne, które odbyły się w lutym 2019 roku w każdym z miast wojewódzkich. Ponadto, program PROO był również prezentowany podczas spotkań w Częstochowie (styczeń 2019), Chojnicach (maj 2019), Koszęcinie (wrzesień 2019) oraz Łodzi (październik 2019). Zakupiono materiały promujące program (torby materiałowe, magnesy okrągłe, pendrive'y, roll-upy, kołonoatniki, głośniki bluetooth, kubki porcelanowe z uchem, ołówki, długopisy metalowe i butelki sportowe). Zewnętrzna firma przygotowała na cele promocyjne animację dotyczącą PROO.

4. Rezultaty Programu

Zgodnie z zapisami Programu, rezultaty, przedstawione jako wskaźniki opisujące mierzalne efekty działań finansowanych ze środków Programu, monitorowane są w cyklu rocznym na podstawie składanych sprawozdań cząstkowych z realizacji działań.

4.1. Podsumowanie wskaźników realizacji Programu

Pierwsze konkursy ogłaszane były w 2019 r. Dlatego też to od tego roku można liczyć wartości wskaźników. Mimo, że są one wynikiem pierwszego roku realizacji Programu, to można uznać, że poziom ich realizacji jest zadowalający.

Tabela 2 Wskaźniki realizacji priorytetów Programu 2019 r.

Lp.	Wskaźnik	Wartość docelowa	Wartość w roku 2019	Wartość uzyskana w 2019 r.
1	Liczba organizacji otrzymujących wsparcie w zakresie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego	850	151	18%
2	Liczba organizacji otrzymujących wsparcie na pokrycie wkładu własnego w ramach projektów współfinansowanych z innych źródeł	120	8	7%
3	Liczba organizacji otrzymujących wsparcie operacyjne w zakresie budowania początkowego kapitału żelaznego	170	0	0%
4	Liczba organizacji otrzymujących wsparcie na utworzenie początkowego kapitału żelaznego	80	0	0%
5	Liczba organizacji otrzymujących wsparcie w formie powiększenia kapitału żelaznego	60	0	0%
6	Liczba lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich otrzymujących wsparcie	550	30	5%
7	Liczba organizacji – think tanków obywatelskich otrzymujących wsparcie	200	24	12%
8	Liczba organizacji otrzymujących wsparcie doraźne	9100	116	1%
9	Liczba organizacji, która uzyskała wsparcie w ramach PROO	11 130	329	3%

4.2. Podsumowanie wskaźników realizacji celów Programu

Wskaźniki realizacji celów Programu są opisywane w ankiecie monitorującej wypełnianej przez beneficjentów po zakończeniu realizacji zadania w ramach konkursu dotacyjnego.

Ankieta została wypełniona i przedłożona tylko przez beneficjentów konkursu PROO5 Edycja 2019, gdyż tylko realizacja tych zadań zakończyła się w 2019 r.

Ankiety złożyło 110 beneficjentów, z czego 95 skorzystało ze ścieżki „Pomoc doraźna”, a 15 ze ścieżki „Życie publiczne”.

Beneficjenci wskazywali, jakie działania w obrębie celów Programu udało im się wykonać podczas realizacji zadań w ramach konkursu PROO5 Edycja 2019. Zestawienie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3 Realizacja wskaźników celów Programu w 2019 r.

Lp.	Wskaźnik	Liczba wskazań	Wartość %
1	Liczba organizacji, które podjęły działalność w obszarze „prawo i jego ochrona, prawa człowieka”	7	6,36%
2	Liczba organizacji, które rozwiązały trudności wewnętrzne hamujące rozwój działalności	94	85,45%
3	Liczba organizacji, które osiągnęły większą stabilność finansową	51	38%
4	Liczba organizacji, które zwiększyły przychody organizacji pochodzące z odsetek lub dywidend	1	0,91%
5	Liczba organizacji, które podniosły poziom profesjonalizacji zarządzania organizacją	45	40,91%
6	Liczba organizacji, które rozpoczęły współpracę z sektorem prywatnym (przedsiębiorstwami)	31	28,18%
7	Liczba organizacji, które przyjęły dokument strategiczny określający wizję rozwoju organizacji	10	9,09%
8	Liczba organizacji, które poznały procedury służące uzyskaniu dotacji ze środków publicznych	74	67,27%
9	Liczba organizacji, które wzbogaciły ofertę organizacji	71	67,55%
10	Liczba organizacji, które podniosły poziom oferowanych usług	91	82,73%

Beneficjenci wskazali, jakie korzyści uzyskała ich organizacja dzięki realizacji zadania w ramach konkursu PROO5 Edycja 2019. Rozłożenie akcentów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4 Korzyści, jakie uzyskała organizacja po realizacji zadania PROO5 Edycja 2019¹

Lp.	Rodzaj korzyści	Pomoc doraźna	Życie publiczne	Razem
1.	Rozwój możliwości i potencjału osobowego członków organizacji	14	12	26
2.	Nowe doświadczenia współpracy z jednostką administracji publicznej	15	2	17
3.	Nowe doświadczenia współpracy z inną organizacją/innymi organizacjami	3	12	15
4.	Kontynuowanie działalności statutowej, która została ograniczona na skutek losowego zdarzenia	82	0	82
5.	Możliwość wzięcia udziału w wydarzeniach życia publicznego	11	14	28
6.	Możliwość zwiększenia materialnych zasobów organizacji (sprzęt, materiały do zajęć)	47	0	47
7.	Pozytywny wizerunek organizacji	40	2	42
8.	Zaangażowanie nowych osób w działalność społeczną	12	0	12
9.	Inne	3	0	3

W zdecydowanej większości beneficjenci wskazali na możliwość kontynuowania działalności statutowej, która została ograniczona na skutek zdarzenia losowego. Prawie połowa z beneficjentów za korzyść uznała możliwość zwiększenia materialnych zasobów organizacji i pozytywnego wizerunku organizacji. Możliwość wzięcia udziału w wydarzeniach życia publicznego została uznana za korzyść aż w 28 przypadkach (a tylko 15 korzystało ze ścieżki „Życie publiczne”).

5. Podsumowanie monitoringu 2018-2019

Podsumowując wskaźniki uzyskane podczas realizacji pierwszego roku realizacji Programu, wskazać należy, że mogą stanowić one podstawę do przewidywania, że wskaźniki wskazane w Programie mają szansę być zrealizowane w wysokości wskazanej przez Program na koniec 2030 r. Obserwacji i porównania wyników można będzie dokonać po porównaniu wskaźników realizacji Programu po kolejnych latach realizacji Programu i realizacji kolejnych konkursów.

Wyniki monitoringu pozwalają ocenić, że realizacja Programu po 2 latach przebiega w sposób zadawalający.

Należy podkreślić, że kolejne raporty opierać będą się na danych z wielu konkursów przeprowadzonych w kolejnych latach realizacji Programu. Wnioskowanie na ich podstawie

¹ W kolumnach wykazano ile organizacji, które otrzymały dotacje w ramach dwóch ścieżek realizacji zadania „Pomoc doraźna” i „Życie publiczne” wskazało na konkretne rodzaje korzyści; Beneficjenci mieli możliwość wykazywania od 1 do 3 korzyści.

większej liczby danych będzie stanowiło lepszą bazę do oceny postępów realizacji Programu i jego celów.

Na tym etapie realizacji Programu, IZ nie zgłasza potrzeby zmian w Programie.

Podczas realizacji monitoringu Programu w kolejnych latach pod uwagę będą również brane wyniki kontroli u beneficjentów i iż, oraz efekty wdrażania tych zaleceń, a także wyniki ewaluacji i efekty wdrażania ich rekomendacji.

Spis tabel

Tabela 1 Środki finansowe na realizację Programu w 2019 r.	7
Tabela 2 Wskaźniki realizacji priorytetów Programu 2019 r.	9
Tabela 3 Realizacja wskaźników celów Programu w 2019 r.	10
Tabela 4 Korzyści, jakie uzyskała organizacja po realizacji zadania PROO5 Edycja 2019	11